

Skozi Ložko dolino na Idrijsko stran in Černiverh v Vipavo je gotovo že stara pot; le to ni gotovo, kako so Rimljani ondanje kraje imenovali. Larix ali Larice pomeni Mececnovec, po latinski besedi „larix“ (mececn); in poleg Idrie se še zmiraj dosti mececnov najde; zato je Linhart mesto Larix ondi stavi. Njegovo menitev zamore pa tudi sled stare ceste poterditi, ktera se v meri od Černega verha na Žir pozná nad Viharšami; zraven tega pa se blizu Godoviča ravno v tisti meri najdejo razvaline z veliko rezanim kamnjem kakor od kakega starega mesta, kar je morebiti ravno Larix.

Vse to je vredno večjega preiskanja, zlasti, če ima stari Santicum še sedanjí Krajn ostati. Kaj enacega bi se utegnili najti zastran ceste od Emone na Celje čez Trojane (Mons Adrans) in zopet od Emone na Noviodunum čez Praetorium Latobiorum (večidel je misel na Radeče pri Savi).

Marsikaj tacega se zamore med ljudstvom zvediti, ker tukej še ustno izročilo kaj ohrani, tamkej so komu zdaj samotni, kadaj pa bolj pohojeni kraji obilniši znani; kar se lahko s tem skaže, kar je zgorej od ostankov rimskih cest povedano bilo.

Naj ti kratki spis marsikoga obudi, kaj več preiskovati, najdeno pa tudi na znanje dati. P. H.

Slovanski popotnik.

* „Slovenska Bčela“ je 7. dan t. m. zavolj premajhnega števila naročnikov jenjala izhajati. Marljivi njeni vrednik gosp. A. Janežić bo namesto nje prihodnje izdajal: „glasnik slovenskega slovstva“, ki bo po naznanilu gosp. izdajatelja prinašal:

1. različne poezije izvirne in predstavljene iz drugih slovanskih narečij, kakor tudi gerških in latinskih pesnikov. Posebno se bo tudi obzir jemal na narodno pesništvo Slovanov sploh;

2. zgodovinske in druge klasičke povesti, izvirne in predstavljene;

3. životopise imenitnih Slovanov;

4. popise običajev, posebno slovanskih narodov, potopise, krajopise itd.;

5. mnogo sestavkov iz zgodovine, narodopisa, basnoslovja, naravoslovja itd.;

6. slovstveni pregled. V tem se bodo vsi jugoslovanski in tudi najimenitniši drugoslavenski spisi naznanaovali in kratko presojevali;

7. zmes za različne manjše reči, kratkočasnice, pregovore itd.

Vsak zvezek okoli 10 tiskanih pol v velikej osmerki bo okinčan z jeklorezom kakega imenitnega Slovence. Pervi zvezek bo prinesel podobo mnogozasluženega Slovence in profesorja Matia Ahacel-na, izdajatelja koroskih in štajerskih pesem. V „glasnik“ se bodo samo prav znameniti in v čistej slovensčini pisani sestavki jemali. Da si bomo vendar lažje vselej prav dobrih sestavkov priskerbeti zamogli in da pisateljem njih trud saj nekoliko povernemo, bomo za vsako tiskano polo izvirnih sestavkov 10 gold. sr. in za prestave 7 gold. sr. plačevali. Tiste gg. pisatelje pa, ki za svoje sestavke plačila ne tirjajo, bomo z enim ali dvema iztisoma na naj lepšem papirju tiskanega glasnika razveselili. Trdno zaupamo, da bodo nam slovanski pisatelji radovoljno na pomoč pritekli.

Sestavki, za prvi zvezek namenjeni, naj se gotovo do konca mesca septembra t. l. na izdajatelja v Celovec pošlejo, da se potem natis berž pričeti in do prvih dni decembra doversiti more. Naročila se ne bodo prejemale. Ako bo prvi zvezek „Glasnika slovenskega slovstva“ dopadel, si bodo

posamezni zvezki pogosto sledili in vselej podobo kakega slovenskega pisatelja prinesli.“

Dobro osnovanemu „glasniku“ želimo obilo podpor-nikov na vsako stran.

Novičar iz slavenskih krajev.

Iz Moravč na sv. Mohorja dan. Huda ura priverši včeraj (ponedeljk) popoldne proti dvema, od Doba sém in spodí žanjice, ki so na polji rež vezale v snope, kamor je bilo mogoče uiti pod streho. Spervega posamne zerna padajo, ali kmalo se vsuje gosta toča, kakoršne tukaj še nobeden ne pome; in celo ura skoz tolče in tolče, da je bilo groza. Grom in tresk, strašno rožlanje toče, in potem hudega nalíva, prevpije skoraj glasni vék in žalovanje obupnih ljudi, ki so zopet ob celi pridelk enega leta prišli.

Ko se proti štirim izvedrí, se vidijo vsi kraji beli, kamorkoli je toča segla. Zatepena v tla, namesana s točo je rež popolnoma, in pšenica na pol zrela, posekana tako, da ne ločiš bilke od klasú, ne véš, kaj je rastle tú, kaj tam. Enako je zadelo tudi druge sadeže. Milo se mi stori posebno ogledovaje sadno drevje. Naši kmetovavci spoznajo in cenijo dobiček, ki jim ga sadje da, in imajo tedaj veliko drevja po vertih, po njivah, po mejah in clo po gojzdi, ki se je letos skor lomilo pod težo sadja. Kako pa zdaj! Gole veje kakor pozimi šterlé v zrak, otolčene in razbite; lahko bi skoraj peresca štel, ki so še ostale. Na tléh pa leži zeleno listje, nezrelo sadje, veje debelosti pavca, ki jih je odbila toča. Kdaj bodo spet rodile!

Toča je bila tudi za celo pest debela, in še danes zjutraj sim jih vidil zerna na kupih do kolena, ki so bile debelosti kurjih jaje. Na strehah je škerlí neusmiljeno razbila, celó slamnate strehe skoz in skoz prederla, ozid je tudi gerdo obtokla.

In ta nesreča je zadela dvé tretjini, nar rodovitniši kraje velike Moravške fare; kaj zunaj nas, pa še ne vémo. Obupani kmet zdihuje: kaj bo, kaj bo! s čim se bomo preživili, s čim obsejali vnovič! Že na novino sim mogel storiti dolgove, in ta je sedaj proč, kdo mi bo zdaj še upal? V resnici! kaj bo z ubogim ljudstvom, ktero tarejo nadloge že več let tako, da je moglo celó živino poprodati in je vendar še zabredlo v dolgove, če mu cesarska milost, prizadevanje cesarskih vradnij, in milodari dobrotljivih ljudi ne bodo pomagali! Sej v ptuje in daljne kraje clo se revežem pomoč pošilja, naj bodo toraj enakemu usmiljenju priporočeni tudi nesrečniki domači na Moravškem *).

Vončina.

Iz Krišnogore. Preteklega leta 7. malega serpana je bil žalosten dan po toči, in oči so tukej namest živo zelenega listja in prijetno dušecih rožic le gole drevésa in točne gomile gledale. Letos pa je na ravno ti dan široki obzor krog in krog véš prijazniši; na nezmernem modrem oboku ni kar meglice vglédati, sonce okrepčljivo sije, in prijazni zahodnik rahlo zrak giblje, ter mlo popotnika po obrazu boža. Krasno vreme in kraja mičnost privabi tudi blagorodnega gospoda deželnega poglavarja, grofa Gustava Chorinski-ga, ki v tej dobi memo popotje, da spremljen od žl. gospoda Scheuchenstuel-a, deželne sodnije predsednika v Novem mestu, in okrajnega sodnika g. Koširja, peš na Križnogoro pride, pred ktero Gorenski snežniki veličanstno stojé, Grintovec sém čez Krim ponosno gleda, na severnoizhodni strani se izverh Kuma cerkev bliší, v zahodu Nanos sém zrè, in na poldanski strani snežnik, kjer je še zdaj sémtertjè kakšen bel kupček snega vglédati, proti primorski Reki vidokrog opovera.

*) Tudi vredništvo bo rado prejemale milodare usmiljenja potrebnim in vrednim Moravčanom namenjene, in jim jih odrajtalo berž.